

Aspekty politik pro zavádění přístupu založeného na rizicích pro mezinárodní cestování v kontextu COVID-19

2. července 2021

Země celého světa čelí různým epidemiologickým situacím odlišnými reakčními kapacitami při nerovnoměrné dostupnosti nástrojů na záchranu života. Světová zdravotnická organizace (SZO) doporučuje státním orgánům, aby při zavádění opatření v souvislosti s COVID-19 a mezinárodním cestovním ruchem i nadále uplatňovaly přístup založený na riziku, přičemž musejí respektovat důstojnost, lidská práva a základní svobody cestujících. Tento přístup by měl v kontextu rozvíjející se epidemiologie zohlednit cestovní rizika spojená s importem a exportem případů, včetně vývoje a cirkulace nových nebezpečných variant viru, nárůstu vakcinace proti COVID-19 a poučení z reakce na pandemii, včetně včasné detekce a řízení případů a zavádění hygienických a sociálních opatření.

V prosinci 2020 SZO vydalo prozatímní pokyny v dokumentu *Aspekty zavádění přístupu založeného na rizicích pro mezinárodní cestování v kontextu COVID-19 (1)*. Od jeho publikace došlo k důležitému vývoji, který měl významný dopad na epidemiologii choroby i na reakční kapacity zemí v oblasti ochrany veřejného zdraví.

- 1) Nové, nebezpečné varianty viru SARS-CoV-2 (VOC) (2), které se snáze šíří, mohou způsobit závažnější průběh onemocnění a/nebo dokáží unikat imunitní reakci.
- 2) Rozšířily se znalosti i důkazy o účinnosti hygienických a sociálních opatření při regulaci přenosu, včetně nebezpečných variant SARS-CoV-2 (3).
- 3) Narůstá míra ochrany běžné populace prostřednictvím imunizace prodělaným onemocněním i vakcinací díky šíření bezpečných a účinných vakcín proti COVID-19 (4). Vakcíny vykazují vysokou účinnost při ochraně proti COVID-19 a nová data ukazují, že mohou rovněž redukovat přenos SARS-CoV-2. V současnosti jsou vakcíny proti COVID-19 dostupné ve všech zemích i všem populačním skupinám v rámci zemí. Rovněž narůstá míra osob, které si vybudovaly imunitu v důsledku prodělaného onemocnění (5), která odráží intenzitu, s níž virus cirkuluje, i intenzitu používání rozsáhlých regulačních opatření.
- 4) Na základě množících se zkušeností z různých zemí státní orgány i nadále revidují a upravují svá opatření v oblasti cestovního ruchu, aby vedle zabezpečení mezinárodního cestování a dopravy za základními účely podle svých nařízení (1) podpořily i mezinárodní cestování, které není nezbytné,

příčemž často zavádějí opatření s ohledem na riziko přenosu od jednotlivce, které závisí na jeho infekčnosti, stavu vakcinace nebo zdravotním stavu po prodělání choroby.

- 5) Stále roste množství iniciativ, které zahrnují regionální i nižší správy, aby bylo možné koordinovaným způsobem částečně či zcela zrušit omezení mezinárodního cestování mezi participujícími zeměmi. Míra a rozsah těchto iniciativ se liší. Odvíjejí se od vyváženého posouzení rizik s ohledem na několik kritérií, včetně zeměpisné vzdálenosti, epidemiologických faktorů, reakčních kapacit a socioekonomických faktorů. Jejich cílem je podpořit mezinárodní cestovní ruch harmonizací nařízení, často prostřednictvím uznávání certifikátů o „statusu imunity proti COVID-19“.

Tento dokument shrnuje aspekty politik SZO, aby státní orgány mohly pokračovat v dalších úpravách mezinárodního cestování v kontextu pandemie COVID-19. Měly by být čteny společně s dodatkem, jímž jsou aktualizované prozatímní pokyny SZO pod názvem *Technické aspekty pro zavádění přístupu založeného na rizicích pro mezinárodní cestování v kontextu COVID-19* (6). SZO doporučuje zemím, aby neustávaly v analýze účinnosti a širšího dopadu všech hygienických a sociálních opatření na veřejné zdraví, včetně opatření v oblasti cestovního ruchu, a aby informovaly o své reakci na pokračující pandemii COVID-19.

Doklad o očkování proti COVID-19 nebo o prodělaném onemocnění v kontextu mezinárodního cestovního ruchu

SZO členským státům doporučuje:

- nepožadovat doklad o očkování proti COVID-19 jako podmínku vstupu nebo výstupu ze země (7).
- zvážit přístup založený na rizicích, aby v zájmu podpory mezinárodního cestovního ruchu mohly uvolnit opatření, jako jsou požadavky na testování a/nebo karanténu, pro cestující, kteří:
  - 1) byli plně vakcinováni alespoň dva týdny před zahájením cesty vakcínou proti COVID-19, vedenou na pohotovostním seznamu SZO (8), nebo která prošla přísným schvalovacím řízením státních regulačních úřadů (9), nebo
  - 2) prodělali infekci SARS-CoV-2, kterou potvrdil pozitivní test RT-PCR (rRT-PCR), a to v průběhu 6 měsíců předcházejících zahájení cesty, a již nejsou podle kritérií SZO pro ukončení izolace pacientů s COVID-19 infekční (10). Použití sérologických testů se k ověření stavu po prodělaném onemocnění nedoporučuje kvůli omezením, která jsou předmětem vědecké zprávy „Přirozená imunita proti COVID-19“ (5).
- pokud byly zrušeny požadavky na testování nebo karanténu pro cestující, kteří splňují výše uvedené požadavky, nabídnout cestovní alternativy pro osoby, které nejsou očkovány nebo které onemocnění neprodělaly, například v podobě negativního rRT-PCR testu, nebo

diagnostického antigenního rapid testu (Ag-RDT), který je uveden na pohotovostním seznamu SZO nebo prošel přísným schvalovacím řízením státních regulačních úřadů

- zvážit možnost záznamu o očkování proti COVID-19 v mezinárodním očkovacím průkazu (MOP), jak se uvádí v *prozatímním stanovisku SZO k aspektům dokladu o očkování proti COVID-19 pro mezinárodní cestující* (11). Státní orgány mohou rovněž podle doporučení regionálních nebo globálních mezivládních orgánů využít další certifikáty o zdravotním stavu s ohledem na COVID-19, a to i v digitální formě. V případě používání digitálních certifikátů o „statusu imunity proti COVID-19“, je potřeba nalézt interoperabilní řešení, které umožní přeshraniční použití.

Testování a karanténa u mezinárodních cestujících

SZO členským státům doporučuje:

- Nepovažovat mezinárodní cestující za prioritní skupinu pro testování na SARS-CoV-2, protože automaticky nepředstavují případy s podezřením na COVID-19. V případě omezených zdrojů se vyvarovat odklánění testovacích zdrojů z prostředí, kde může mít testování větší dopad na veřejné zdraví.
- Zavádět pouze opatření pro testování a/nebo karanténu založená na riziku, přičemž je třeba zohlednit výše uvedené aspekty, včetně výjimek pro jednotlivce, kteří získali imunitu očkováním nebo proděláním onemocnění, jak bylo definováno výše. Politiky pro testování a karanténu by měly být pravidelně revidovány, aby se mohly uvolnit v případě, že již nebudou potřeba.
- Pokud cílová země zavádí karanténu pro mezinárodní cestující, je třeba zajistit, že se v rozhodovacím procesu využije přístup založený na rizicích, a že bude zachována důstojnost, lidská práva a základní svobody cestujících a že bude minimalizováno jakékoliv nepohodlí či nesnáze v souladu s ustanoveními Mezinárodních zdravotních předpisů (IHR) (2005) (12).

Další klíčové aspekty pro opatření v oblasti cestování

SZO členským státům doporučuje:

- Během pandemie COVID-19 prioritně vyhradit mezinárodní cestování pro nezbytné případy včetně krizových a humanitárních aktivit, cestování důležitých osob, repatriace a nákladní přepravu nezbytných zásob.
- Pokračovat v pravidelných a důkladných hodnoceních rizik v zájmu aktualizace mezinárodních opatření v oblasti cestovního ruchu, a to podle vývoje situace se zvláštním zřetelem k novým variantám s potenciálem nebo nebezpečným variantám. Země, které nedisponují potřebnými kapacitami reagovat na tuto potenciální zátěž, nebo které mají oprávněnou obavu, že by mohly ohrozit ostatní země exportem variant viru, by měly zvolit preventivní přístup a zavést časově omezená, nicméně přísnější cestovní omezení. Taková opatření by však vždy měla podléhat principu proporcionality (12).

- Veřejně komunikovat jakékoliv změny opatření a požadavků v oblasti mezinárodního cestovního ruchu včas a odpovídajícím způsobem, aby je bylo možné propagovat a dodržovat.
- Neustále mezinárodním cestujícím připomínat význam dodržování opatření na osobní ochranu během celého trvání cesty, včetně hygieny rukou, používání roušek, dodržování fyzických rozestupů, respirační etikety i místních pokynů v cílové zemi.
- Využít možností bilaterálních, multilaterálních a regionálních dohod zvláště se sousedními zeměmi i další možnosti socioekonomického významu, které směřují k podpoře obnovy klíčových socioekonomických aktivit, v nichž mezinárodní cestovní ruch hraje zásadní roli, jako jsou turismus nebo přeshraniční pohyb pracovních sil.

Tyto aspekty politik jsou v souladu se současným dočasným doporučením členským státům, které vydal generální ředitel SZO na základě doporučení 7. zasedání mimořádného výboru MZP pro COVID-19 v dubnu 2021, a podléhají úpravám v závislosti na dalším vývoji pandemie COVID-19.

Technické podklady informací, na nichž se tyto aspekty politik zakládají, jsou k dispozici v dodatku aktualizovaných prozatímních pokynů pod názvem *Technické aspekty pro zavádění přístupu založeného na rizicích pro mezinárodní cestování v kontextu COVID-19*(6), dále v dokumentu prozatímních pokynů pod názvem *Aspekty zavádění a úprav opatření v oblasti hygienických a sociálních opatření v kontextu COVID-19* (3), ve vědecké zprávě *Přirozená imunita proti COVID-19* (5), v prozatímním stanovisku k *Aspektům dokladu o očkování proti COVID-19 pro mezinárodní cestující* (11) a v *cestovní mapě SZO SAGE pro prioritní využití vakcín proti COVID-19 v případě omezených zásob* (13). Očekává se publikace následujících důležitých dokumentů SZO: *Digitální verze certifikátů COVID-19: stav vakcinace*

Odkazy

1. Considerations for implementing a risk-based approach to international travel in the context of COVID-19: interim guidance. Geneva: World Health Organization; 2020 (<https://apps.who.int/iris/handle/10665/337858>, accessed 24 June 2021).
2. World Health Organization. Coronavirus disease (COVID-19) Weekly Epidemiological Update and Weekly Operational Update (<https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/situation-reports>, accessed 24 June 2021).
3. Considerations for implementing and adjusting public health and social measures in the context of COVID-19: interim guidance. Geneva: World Health Organization; 2021 (<https://apps.who.int/iris/handle/10665/341811>, accessed 24 June 2021).
4. World Health Organization. COVID-19 vaccines (<https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/covid-19-vaccines>, accessed 24 June 2021).
5. COVID-19 natural immunity: scientific brief. Geneva: World Health Organization; 2021 (<https://apps.who.int/iris/handle/10665/341241>, accessed 24 June 2021).
6. Technical considerations for implementing a risk-based approach to international travel in the context of COVID-19: interim guidance. Geneva: World Health Organization; 2021 (<https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/342212/WHO-019-nCoV-Risk-based-international-travel-2021.1-eng.pdf>, accessed 1 July 2021).
7. World Health Organization. Statement on the seventh meeting of the International Health Regulations (2005) Emergency Committee regarding the coronavirus disease (COVID-19) pandemic ([https://www.who.int/news/item/19-04-2021-statement-on-the-seventh-meeting-of-the-international-health-regulations-\(2005\)-emergency-committee-regarding-the-coronavirus-disease-\(covid-19\)-pandemic](https://www.who.int/news/item/19-04-2021-statement-on-the-seventh-meeting-of-the-international-health-regulations-(2005)-emergency-committee-regarding-the-coronavirus-disease-(covid-19)-pandemic), accessed 24 June 2021).
8. World Health Organization. Regulation and prequalification (<https://www.who.int/teams/regulation-prequalification/eul>, accessed 24 June 2021).
9. World Health Organization. List of Stringent Regulatory Authorities (SRAs) (<https://www.who.int/initiatives/who-listed-authority-reg-authorities/SRAs>, accessed 24 June 2021).
10. World Health Organization. Criteria for releasing COVID-19 patients from isolation (<https://www.who.int/news-room/commentaries/detail/criteria-for-releasing-covid-19-patients-from-isolation>, accessed 24 June 2021).
11. World Health Organization. Interim position paper: considerations regarding proof of COVID-19 vaccination for international travellers (<https://www.who.int/news-room/articles-detail/interim-position-paper-considerations-regarding-proof-of-covid-19-vaccination-for-international-travellers>, accessed 24 June 2021).
12. International Health Regulations (2005), 3rd ed. Geneva: World Health Organization; 2016 (<https://apps.who.int/iris/handle/10665/246107>, accessed 24 June 2021).
13. WHO SAGE roadmap for prioritizing uses of COVID-19 vaccines in the context of limited supply. Geneva: World Health Organization; 2020 (<https://apps.who.int/iris/handle/10665/341445>, accessed 24 June 2021).

SZO nadále bedlivě sleduje situaci pro případ jakýchkoliv změn, které mohou ovlivnit tyto prozatímní pokyny. Pokud se jakýkoliv faktor změní, SZO vydá další aktualizaci. V opačném případě platnost těchto prozatímních pokynů vyprší 2 roky od data zveřejnění.

© Světová zdravotnická organizace 2021. Některá práva vyhrazena. Tato práce je k dispozici pod licencí [CC BY-NC-SA 3.0 IGO](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/) .

Referenční číslo SZO: [WHO/2019-nCoV/Policy_Brief/Risk-based_international_travel/2021.1](https://www.who.int/publications/iitem/WHO/2019-nCoV/Policy_Brief/Risk-based_international_travel/2021.1)